

הארחת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת כי תשא

תשפ"ד

גיליון 202

א לעבטיגער שפֿת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

סַנְגוֹרִית הַצְּדִיקִים !

פְּנִינֵי פְּרָשָׁה

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם" (ל. י"ב).
 באם רוצים להגביה את בני ישראל הוא: **'בפקדיהם: למניהון'** כתרגומו. **כוח הרבים**. וכדבריהם (ע"ז ד.):
ציבור נפיש זכותיה.
 וכן אפ"ל: **'כי תשא את ראש בני ישראל'** שהוא: **הצדיק** – זה תלוי: **ב'לפקדיהם'** – **בבני ישראל**, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (קס"ו): **כשהעולם אצל הצדיק אז יש לו ממשלה**, כמובא ב'אלישע': שפעם נכתב עליו **איש האלוקים**, ופעם **אלישע סתם**, ואמרו **רבותינו** (זהר בשלח מ"ד): **'כשהיו בני הנביאים אצלו היה נקרא איש האלוקים, וכשהיה לבדו נקרא אלישע סתם'**.

"זה יתנו" (ל. יג)
 ענינו של **"זה"** הוא **ראיה טובה**, וכדברי רש"י: **'הראה לו כמין מטבע של אש... ואמר לו כזה יתנו'**. באם הפצים לקיים את הייתנו - **לתת ולתרום**, זה צריך להיות בעין טובה, וכמובא.
 והיות **פרוס לחם** ו**פרוס לחם** מה זה **פרוס**? שצריך לפרס פרוטות לחם לפניו כדי שלא יתבייש, ו**פרוס לפניו בעין טובה**.

"מחצית השקל בשקל הקודש" (ל. י"ג).
 אף גם שנותנים **צדקה** - יש להישאר בגדר: **מחצית, ולא להתגאות**. וכעין מה **שמסכתות הש"ס** מתחילות מדר: **ב'.** ואפשר להוסיף: **מחצית השקל** – ר"ת **"מה"** להחזיק את עצמו **במידת 'מה'** מידת הענווה גם לאחר הניתנה.

"בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו או בגשתם אל המזבח" (ל. כ)
 אפ"ל שמרומז בכאן ענין: **"נטילת ידיים"** בעבודת האדם: **'בבואם אל אהל מועד'** – טרם העבודה – **"תפילה"**. ובהמשך: **'ולא ימותו'** – נט"י **בקומו מהשינה** – שהשינה הוא אחד מששים במיתה. **'בגשתם אל המזבח'** – **"מזבח"** דומה ל**"שולחן"** – נט"י טרם **אכילתו**.

"שמון משחת קודש" (ל. כ"ה).
שמון רומז ל**"חכמת התורה"**, כמובא. ועל ידה: **נמשחים** במידת ה**"קדושה"** - **משחת קודש**. ע"ד: (קידושין ל.): **'בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין'**. וכמובא רבות ע"כ.

"ויאמר ה' אל משה קח לך סמים" (ל. לד)
 אפשר לדייק שבכאן בציווי על עשית ה**קטורת** כתוב בלשון **ויאמר'** מה שאינו בשאר ציווי העשייה בפרשייתנו שכתוב בלשון **וידבר'** – **ד'אמירה'** הא לשון **רצה** היא, וכמובא עה"פ **'כה תאמר לבית יעקב'**, דזהו חשיבותו המיוחדת של **הקטורת** - **לבטל דינים ולעורר רחמים**.

"לך רד" (ל"ב. ז)
'רד' – לשון: **'רד'**, - **דירה בתחתונים**, להמשיך האלוקות שמשח השיג בשמים - **לעולמנו אנו**.

ורבבות פגמים שפגם אותו האדם, אף על פי כן מעט הטוב שמוצא על ידי החסד דוחה הכל, ועל ידי זה: נושא עון ופשע, כי על ידי זה נכנס באמת לכף זכות' (שם בליק"ה).
 הרי עיקר סוד התשובה הוא; שגם הרחוקים יזכו להתקרב ולשוב, וזהו גדולתו של הבורא ית': **'עיקר גדולתו של הקב"ה שגם הרחוקים ממנו ית' מאוד מאוד, גם הם יתקרבו לעבודתו, וזוה נתייקר ונתעלה שמו יתברך למעלה ולמטה'** (ליקר"מ ז):
 אבל בכוח מי זה נעשה? מיהו היכול לקרבו? אומר רבינו: זהו, עבודתם של צדיקי הדור, הצדיקים שעושים מ'ה' ו'רשה' – **'בית'**, ומגלים מלכותו בעולם. הצדיקים שבונים את ה"משכן" משלל הנקודות טובות.

משל הפרה והחלב

ומה נמלצו בעבודת הסגוריה של משה רבינו עם בני ישראל לאחר שהשפיע להם כל הטובות והם נכשלו בחטא העגל - בדברי משלו של רבינו (שיח שרפי קודש ז לח): היה זה פעם חלבן החולב את פרתו להפיק ממנה חלב. אך לא פעם קורה הדבר, שלאחר טרחה ויגיעה רבה עד שממלאים כד החלב לרווחה, או אז בועטת הפרה בכד המלא, וכל העבודה יורדת לטמיון. והפרה, הפרה אינה חשה ואינה יודעת כמה קלקלה.

כמו כן יש, שהצדיק מתייגע ומשתדל לדלות הטוב שבכל אחד ממקורביו, עמל ויגע הוא להעלותו עוד ועוד מדרגה לדרגה, ויש חלילה שאף אחר כל זאת בועטים בכל הטוב ברגע אחד והכל הולך לאיבוד, וצריך הצדיק לחזור שוב על פעולתו ולהתחיל הכל מהתחלה.

ובספר זאת, שח רבינו על **'בעלי הבחירה'** שקשה לתקנם מאחר שהבחירה חופשית ביד האדם אם יעשה אם לא. בהוסיפו: שהוא מתנחם באלו שכבר אינם בין החיים: **"בהם אני כבר בטוח ויודע מקומם האמיתי"**.
 אכן כוחו של צדיק המתחיל עבודתו עם בני ישראל שוב ושוב, אינו מרפה ואינו מתייאש.

סגוריה משה רבינו, של **'צדיקי האמת'**, מתבטאת איפה - בחיפוש הטוב בעם ישראל ולמצאם - ובכך לרצות פני אדון קל ולהכניסם בשערי תשובה. בכך שאינם מתייאשים מעם ישראל.

נידבק בהם, נצמד באורחותיהם, ניקח מהם צידה לדרכנו, נזכה, ונזכה לעצמנו, לקרובים ולרחוקים, לפתוח צוהר התשובה ולהתקרבות לאבינו שבשמים.

בפרשייתנו; אנו קוראים על בני עם ישראל שנכשלו בחטא החמור ביתר - חטא העגל. עוון ופשע שעד מינו משלמים על - כן, וכדברי חז"ל עה"פ: **"וביום פקדי פקדתו"** - **'ואין פורעניות באה על ישראל שאין בה קצת מפירעון עוון העגל'**.
 ואז; התבטא רחמנותו של הרועה הנאמן והמסור: משה רעא מהימנא, שפחלה פני אדון קל, ברחמים, בריצוים ובפיוסים. מוסר הוא את נפשו ושמו, עבור כפרת עוון עם ישראל.

רבים הם הפסוקים של משה רבינו בהתחננו על בני עם ישראל: **'איוחל משה'**: **'למה ה' יחרה אפך בעמך'**: **'שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך'**: **'זכר לאברהם וליצחק ולישראל עבדיך'**: **'ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת'**. ועוד פסוקי דרחמי רבים הכתובים בפרשייתנו.

ואיש חכם יכפרנה

מכלל כל תפילותיו ובקשותיו ניכרת סגוריה הגדולה של משה רבינו על עם ישראל, לימוד זכותו עליהם בכל מצב - גם כאשר נכשלו ומעודו.

כך הם דברי המדרש: **"כשעשו ישראל אותו מעשה, עלתה חמתו של הקב"ה ושלח מלאכי חבלה לחבל ישראל. הוי: חמת מלך מלאכי מות' (משלי ט"ז)**. **'ואיש חכם יכפרנה'** זה משה שנקרא חכם, שנאמר: **'עיר גיבורים עלה חכם' (משלי כ"א)**. שעמד ולימד סגוריה על ישראל וריצה אותם לאביהם שבשמים".

משה רבינו היה יכול למצוא הנקודות הטובות

על סגוריה משה רבינו וגודל פעלו בכוחו זה, כותב מוהר"ת (ליק"ה השכמת הבוקר א ג): **'תיכף אחר מעשה העגל נצטוו על מלאכת המשכן, על ידי שנתרצה השם והתברך לישראל - על ידי משה שמסר נפשו עליהם והתפלל בעדם. כי משה היה יכול זאת, למצוא נקודה טובה אפילו בהפחות שבפחותים כמבואר בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים (רפ"ב ח"א. פ"ב ח"ב), ועל ידי זה היה יכול להתפלל עליהם תמיד - אפילו כשפגמו בכל התורה כולה במעשה העגל, אף על פי כן מצא בהם נקודות טובות. ועל כן אמר משה (שמות ל"ב) **'למה ה' יחרה אפך בעמך'**. כי הוא מצא הטוב שבהם ואזי נדחה הרע לגמרי... כי הרע אינו נחשב כלל כנגד מעט הטוב שיש בהם עדיין. והשם יתברך נתרצה לו, וינחם על הרעה'**.

אכן כן; זהו כוח של הצדיקים, זה דבר פועלם, ללמד סגוריה על עם ישראל, לגלות את הטוב שבהם, לנשב מהם האפרוריות המעלימים את הטוב, ובכך לקרבו מחדש לאביהם שבשמים.

סלחתי כדברך

כשמשח רבינו, העתיר וסגור על הטוב של עם ישראל, חילה פניו על אף שנכשלו ומעודו בחטא חמור זה של העגל, העתיר וביקש על הטוב שבהם, ולבסוף נתרצה הקב"ה, באמרו לו: **'סלחתי כדברך'**.
 ולא אז אף זו; אלא גם לימוד לדורות אותן: **"ג מידות של רחמים, שבסודם מתגלה חסדו ורחמנותו, ע"י ראייתו הטוב שבעמו: 'זהו בחינת נוצר חסד לאלפים: שבחינת החסד, דהיינו מה שהוא יתברך מטה כלפי חסד ודן לכף זכות ומוצא נקודה טובה, זה החסד: נוצר וממתיק לאלפים, היינו אף על פי שיש כנגד זה אלפים**

שירת הפרשה

"למה ה' יחרה אפך בעמך"
"שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך"
בלשונות אלו עורר משה רבינו סגוריה
וכדברי הכתוב "ואיש חכם יכפרנה"
גם במצב של ליל העתיר "להגיד בבקר חסדך"
"זכר לאברהם וליצחק ולישראל עבדיך"
יודעים הם הצדיקים סוד פנימיות התשובה
למצוא את הטוב - גם כשפגמו ושרא לא נבוכה

